

VESIOSUUSKUNNAN MALLISÄÄNNÖT JA SELITYKSET

ALKUSANAT

Edelliset vesiosuuskunnan mallisäännöt laadittiin vuonna 2002. Niitä päivitettiin osittain vuonna 2005. Kun uusi osuuskuntalaki (421/2013) tuli voimaan, tarvittiin uudet mallisäännöt, jotka vastasivat muuttuneita säännöksiä.

Uudet mallisäännöt valmisteltiin vuosina 2017 – 2018. Valmistelu tapahtui työryhmässä, johon kuuluivat Anne Kontkanen, Osuustoimintakeskus Pellervo ry, Vesa Arvonen, Suomen vesihuolto-osuuskunnat ry (SVOSK), Joni Vihanta, Kannuksen vesiosuuskunta, ja Anneli Tiainen, Suomen Vesilaitosyhdistys ry (VVY).

Mallisääntöjen tarkoituksena auttaa sääntöjen laatimisessa, kun osuuskuntaa perustetaan. Lisäksi mallisääntöjä tarvitaan, kun olemassa oleva vesiosuuskunta päivittää tai muuttaa sääntöjään.

Vesiosuuskunta on vesihuoltolain (VHL, 119/2001) määritelmän mukaan vesihuoltolaitos, jos se huolehtii vesihuollosta kunnan hyväksymällä toiminta-alueella (3 §). Kunta hyväksyy tarvittaessa toiminta-alueen vesihuoltolain 8 §:ssä tarkoitetulla tavalla. Vapaamuotoinen sopimus ei ole vesihuoltolain mukainen toiminta-aluepäätös. Jos vesiosuuskunnalla ei ole vesihuoltolain mukaista toiminta-aluetta, kiinteistöillä ei ole velvollisuutta liittyä sen verkostoon eikä sen ole pakko liittää kiinteistöjä verkostoonsa.

Vesiosuuskunnat voivat hyödyntää näitä mallisääntöjä laatiessaan omia sääntöjään. Mallisääntöjen soveltaminen ei riipu siitä, onko kyse vesihuoltolain mukaisesta vesihuoltolaitoksesta vai muusta vesiosuuskunnasta. Soveltamiseen ei myöskään vaikuta, mitä vesihuoltopalveluita vesiosuuskunta tarjoaa. Kuten osuuskuntalaissa, mallisäännöissä keskitytään lähinnä hallinnollisiin ja taloudellisiin asioihin. Mallisäännöt tuskin soveltuvat suoraan millekään vesiosuuskunnalle, mutta niistä saa apua, kun mietitään, mitkä asiat tulee tai on tarpeen sisällyttää vesiosuuskunnan sääntöihin.

MALLISÄÄNNÖT JA SELITYKSET

Vesiosuuskunnan mallisäännöt – 24.8.2018

Säännöissä viittaukset osuuskuntalakiin tarkoittavat osuuskuntalakia 14.6.2013/421, jäljempänä OKL.

- Sääntömääräysten selitykset ja muut ohjeet on jäljempänä kirjoitettu [sinisellä fontilla](#). Osa ohjeista on kirjattu sääntömääräykseen. Kunkin sääntömääräyksen jälkeen on selitysosa. Selitysosa on ympäröity jäljempänä kehyksin, jotta se on helpompi erottaa sääntömääräyksestä.
- Ohjeet ja selitykset on tarkoitettu vesiosuuskunnalle vain avuksi sääntöjen valmisteluun. Näin ollen selitykset ja muu ylimääräinen teksti tulee poistaa ennen kuin osuuskunta toimittaa sääntönsä hyväksyttäväksi patentti- ja rekisterihallitukseen.

X:n vesiosuuskunnan säännöt

1 §

Toiminimi ja kotipaikka

Osuuskunnan toiminimi on ... ja kotipaikka on...

OKL 2 luvun 3 §:ssä on määräykset sääntöihin sisällytettävistä pakollisista määräyksistä. Niitä ovat

1. Osuuskunnan toiminimi
2. Osuuskunnan kotipaikkana oleva Suomen kunta
3. Osuuskunnan toimiala

2 §

Toimiala

Osuuskunnan toimialana on rakentaa, ylläpitää ja hoitaa vesi- ja viemärlaitosta/vesilaitosta/viemärlaitosta ja tarjota vesihuoltopalveluita pääasiassa jäsenille. Lisäksi osuuskunta voi tarjota jäsenten kiinteistöjen vesihuoltolaitteiston kunnossapitoon ja rakentamiseen liittyviä palveluita.

Osuuskunta voi tarjota edellä tässä kohdassa tarkoitettuja palveluita myös toisille vesihuoltolaitoksille sekä harjoittaa muuta toimialaan liittyvää tai sitä tukevaa toimintaa.

Toiminimen ja kotipaikan lisäksi osuuskunnan toimiala on aina mainittava säännöissä. Toimialaa koskevassa sääntömääräyksessä määrätään, millä taloudellisen toiminnan alueella osuuskunta toimii tai aikoo toimia. Toimialaa koskeva määräys on sääntöjen tärkeimpiä kohtia, koska se määrittää osuuskunnan toiminnan ja sen toimielinten valtuuksien rajat. Toimialaa koskeva määräys kannattaa laatia tarpeeksi kattavaksi ja laajaksi.

3 §

Jäsenyyden hakeminen ja alkaminen

Osuuskunnan jäsenyyttä haetaan kirjallisesti hallitukselta. Hallitus päättää hakemuksen hyväksymisestä [tai hyväksymismenettelystä ja hyväksymisen edellytyksistä]. Jäsenyys alkaa, kun sitä koskeva hakemus on hyväksytty osuuskunnan hallituksessa.

Osuuskunnan jäsenyyttä ei voi siirtää toiselle.

Sääntömääräyksessä sanotaan, kuinka tullaan osuuskunnan jäseneksi. Osuuskuntalain 3 luvun 1 §:n mukaan osuuskunnan jäsenyyttä haetaan kirjallisesti hallitukselta. Hakemuksen hyväksymisestä päättää hallitus. Jäsenyys alkaa, kun hallitus on hyväksynyt hakemuksen, ellei säännöissä määrätä toisin. Hallitus voi myös vahvistaa hyväksymismenettelyn, jolla toimivaltaa jäsenhakemusten hyväksymisessä siirretään muulle kuin hallitukselle, jolloin hallituksen tulee päättää kuka tai ketkä ja millä edellytyksellä voivat hyväksyä jäsenhakemukset.

Jäsenhakemusten hyväksyminen voidaan siirtää sääntömääräyksellä hallitukselta osuuskunnan kokoukselle (tai hallintoneuvostolle).

Osuuskunnan jäsenyys on aina henkilökohtainen. Osuuskunnan jäsen ei voi siirtää jäsenyyttä eikä jäsenyys myöskään siirtyä perintönä kuolleelta jäseneltä.

4 §

Jäsenyyden päätyminen

Jäsen voi erota osuuskunnasta ilmoittamalla siitä kirjallisesti osuuskunnalle. Eroamista koskeva ilmoitus katsotaan osuuskunnalle toimitetuksi, kun se on annettu tiedoksi hallituksen jäsenelle, toimitusjohtajalle tai muulle, jolla on oikeus yksin tai yhdessä toisen kanssa kirjoittaa toiminimi.

Jäsen voidaan erottaa, jos hän on laiminlyönyt jäsenyydestä johtuvan velvollisuutensa, ei enää käytä osuuskunnan palveluita, aiheuttaa osuuskunnalle vahinkoa tai muutoin toimii osuuskunnan edun vastaisesti. Jäsenen erottamisesta päättää hallitus.

Jäsenelle on toimitettava kirjallinen ilmoitus erottamisperusteesta ja päätöksen tekevästä hallituksen kokouksesta vähintään kuukautta ennen kokousta. Ilmoitus on toimitettava jäsenelle jäsenluetteloon merkittyyn tai muuten osuuskunnan tiedossa olevaan osoitteeseen.

Erotetulla jäsenellä on oikeus vaatia erottamispäätöksen siirtämistä osuuskunnan kokouksen päätettäväksi. Siirtoa koskeva kirjallinen vaatimus on toimitettava tiedoksi osuuskunnan hallituksen jäsenelle, toimitusjohtajalle tai toiminimenkirjoittajalle kuukauden kuluessa siitä, kun erottamispäätöksestä on kirjallisesti ilmoitettu erotetulle hänen jäsenluetteloon merkittyyn tai muutoin osuuskunnan tiedossa olevaan osoitteeseen. Hallituksella on oikeus omasta aloitteestaan siirtää asia osuuskunnan kokouksen päätettäväksi. Erotettu saa moittia osuuskunnan kokouksen tekemää erottamispäätöstä tuomioistuimessa.

Jäsenellä on oikeus koska tahansa erota osuuskunnasta (OKL 3:2 §). Säännöissä voidaan rajoittaa jäsenen eroamisoikeutta niin, että jäsen saa erota vasta määräajan kuluttua jäsenyyden alkamisesta. Rajoitus otetaan huomioon lisäämällä se edellä mainittuun sääntömääräykseen ”Jäsen saa erota osuuskunnasta vasta X vuoden kuluttua jäsenyyden alkamisesta.” Määräaika voi olla enintään kolme vuotta. Määräaikaa koskeva säännös on tehty osuuskunnan toimintaedellytysten turvaamiseksi.

Osuuskuntalaissa säädetään myös jäsenen erottamisesta (OKL 3:3 §). Osuuskuntalain mukaan jäsen voidaan erottaa osuuskunnasta, jos hän on laiminlyönyt jäsenyydestä johtuvan velvollisuutensa. Perinteisesti tämän on katsottu tarkoittavan taloudellisten velvoitteiden kuten osuusmaksun maksamisen laiminlyöntiä, mutta myös esimerkiksi sääntöihin kirjattujen jäsenen velvollisuuksien rikkominen on erottamisperuste. Valtaosalla osuuskunnista on säännöissä määrätty erottamisperusteista. Näistä tavallisimmat ovat

- Jäsen ei enää käytä osuuskunnan palveluita
- Jäsen harjoittaa osuuskunnan kanssa kilpailevaa toimintaa
- Jäsen aiheuttaa osuuskunnalle vahinkoa tai muutoin toimii osuuskunnan etujen vastaisesti tai vahingoittaa osuuskunnan mainetta
- Jäsenen konkurssi

Jäsenen erottaminen osuuskunnasta ei koskaan saisi tapahtua kevyin perustein. Erottamisperusteet ovat sinällään väljät. Jokaisen erottamisen osalta osuuskunnan hallituksen tulee tarkoin harkita, onko jäsenen laiminlyönti osuuskunnan kannalta riittävän merkittävä. Mitä suurempi merkitys jäsenelle jäsenyydellä on, sitä selkeämmin jäsenen toiminnan tulisi olla osuuskunnan edun tai sääntöjen vastaista.

Vesiosuuskunnassa on lisäksi syytä ottaa huomioon, että vesihuoltolain säännöksistä johtuen jäsenyydestä erottaminen ei tarkoita sopimuksen lakkaamista tai kiinteistön erottamista vesiosuuskunnan verkostosta.

Jäsenen erottamisesta päättää hallitus. Jäsenelle on toimitettava kirjallinen ilmoitus erottamispe-
rusteesta ja päätöksen tekevästä hallituksen kokouksesta vähintään kuukautta ennen kokousta.
Jäsenen oikeussuojan turvaamiseksi OKL 3 luvun 3 §:ssä on pakottavat määräykset erottamisessa
noudatettavista menettelytavoista ja erotetun jäsenen oikeuksista. Säännöissä ei voi heikentää jä-
senten oikeuksia. Erottamista koskevaa menettelyä ja jäsenen oikeuksia koskevat määräykset
kannattaa kirjata myös sääntöihin.

5 §

Jäsenluettelo

Hallituksen on pidettävä osuuskunnan jäsenistä ja entisistä jäsenistä aakkosellista luetteloa siten
kuin osuuskuntalaissa määrätään. Jos osuuskunnan osuuksia voivat merkitä myös muut kuin jä-
senet, myös tällaiset omistajat on merkittävä luetteloon. Jäsenluetteloon merkittävistä tiedoista ja
jäsenluettelon julkisuudesta säädetään osuuskuntalaissa.

Osuuskunnan jäsenluettelo on aakkosellinen luettelo jäsenistä, joka on pidettävä ajan tasalla.
Hallituksella on vastuu siitä, että osuuskunnassa pidetään jäsenluetteloa.

Jäsenluetteloon merkitään jäsenen nimi ja osoite, hänen osuuksiensa määrä sekä päivä, jona
hän on tullut jäseneksi. Jäsenluetteloon voidaan merkitä muitakin jäsentä koskevia tietoja, jotka
ovat jäsen-suhteen hoitamisen kannalta perusteltuja. Jos osuuskunnan osuuksia saavat merkitä
muutkin kuin jäsenet, myös näistä osuuden omistajista on pidettävä luetteloa.

Osuuskunnan entisistä jäsenistä on pidettävä luetteloa niin kauan, kunnes osuuskunta on palaut-
tanut osuuden. Tämä luettelo voidaan sisällyttää jäsenluetteloon tai pitää muulla luotettavalla ta-
valla ja siihen on jäsenluettelotietojen lisäksi merkittävä jäsenyyden päättymispäivä.

Jäsenluettelosta, siihen merkittävistä tiedoista ja jäsenluettelon julkisuudesta ks. tarkemmin
osuuskuntalaki 4 luku 14-16 §§.

6 §

Osuuden siirto ja siirronsaajan oikeus

Osuuskunnan osuus voidaan siirtää kolmannelle. Jos osuuden siirronsaaja hyväksytään jäseneksi,
hän saa osuuskuntalakiin ja sääntöihin perustuvat taloudelliset edut ja velvollisuudet, jotka siirtä-
jällä olisi ollut, jos hänen jäsenyytensä olisi jatkunut. Siirronsaajan on haettava osuuskunnan jäse-
nyyttä kuuden kuukauden kuluessa saannosta, tai jos saanto perustuu kuolleen jäsenen jälkeen
toimitettuun perinnönjakoon tai ositukseen, vuoden kuluessa kuolinpäivästä.

Osuuskunnan jäsenyyttä ei voi luovuttaa toiselle. Jäsen voi kuitenkin siirtää osuutensa toiselle,
jollei säännöissä toisin määrätä (OKL 1.4 §) Siirronsaajalle siirtyvät osuuteen liittyvät taloudelliset
oikeudet, joista tärkein on oikeus osuuden merkintähinnan palautukseen, jos siirronsaajaa ei hy-
väksytä jäseneksi.

Osuus on jäsenyyteen liittyvä taloudellinen etu, mutta se on eri asia kuin jäsenyys. Jäsenyyteen
liittyy hallinnollisia oikeuksia, joita voi käyttää ainoastaan osuuskunnan jäsen. Jäseneksi ei voi
myöskään päästä ilman hyväksymismenettelyä.

Sen, jolle osuus on siirretty, tulee hakea osuuskunnan jäsenyyttä määräajassa. Jos siirronsaajaa
ei hyväksytä jäseneksi, hänelle palautetaan osuuden merkintähinta, mikäli osuuskunnalla on pa-
lautuskelpoisia varoja siten kuin OKL 17 luvussa sanotaan.

7 §

Kuolleen jäsenen oikeudenomistajat

Kuolleen jäsenen oikeudenomistajilla on oikeus yhdessä käyttää vainajan oikeutta osuuskunnassa vuoden ajan kuolinpäivästä tai kunnes oikeudenomistaja on sitä ennen tullut osuuskunnan jäseneksi. Oikeudenomistajat voivat käyttää oikeutta vain yhteisen edustajan kautta.

Säännöissä voidaan määrätä siitä, kuinka kuolleen jäsenen oikeudenomistajat käyttävät vainajan oikeutta osuuskunnassa. Edellä oleva sääntömääräys on sisällöltään sama kuin laissa (OKL 3:5 §). Oikeudenomistajilla tulee olla yhteinen edustaja, joka asioi osuuskunnan kanssa. Oikeudenomistajat antavat edustajalle valtakirjan asiointia varten. Osuuskunnalle tulee myös esittää selvitys siitä, ketkä ovat kuolleen jäsenen laillisia oikeudenomistajia

8 §

Muiden kuin jäsenten oikeus käyttää palveluja ja liittyä osuuskunnan verkostoon

Muutkin kuin jäsenet saavat hallituksen hyväksymän sopimuksen tehtyään liittyä osuuskunnan verkostoon ja käyttää osuuskunnan palveluja.

Osuuskunnan palvelut on tarkoitettu yleensä vain sen jäsenille. Jos on tarkoitus, että muutkin kuin jäsenet saavat käyttää osuuskunnan palveluja, siitä määrätään säännöissä.

Vesiosuuskunnan säännöissä on yleensä tapana määrätä, että sen palveluja saavat käyttää muutkin kuin jäsenet. Vesihuoltolaissa ei erotella vesihuoltolaitoksen tai liittyjän velvollisuuksia yhteisömuodon perusteella. Liittymisestä vesiosuuskunnan jäseneksi säädetään osuuskuntalaissa. Se on eri asia kuin liittäminen vesihuoltolaitoksen verkostoon.

Verkostoon liittämisestä säädetään vesihuoltolaissa (VHL 10 §). Samoin liittämismuutoksen vapauttamisesta säädetään vesihuoltolaissa (VHL 11 §). Ainoastaan vesihuoltolaissa tarkoitettu viranomainen voi päättää siitä, onko kiinteistö liitettävä vai ei, kun kiinteistö sijaitsee vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella. Vaikka kiinteistö ei liittyisi vesiosuuskunnan jäseneksi, sille on silti tarjottava vesihuoltopalveluita, jos kiinteistöä koskee vesihuoltolaissa tarkoitettu liittämismuutos.

9 §

Sopiminen liittymisestä ja palvelujen käytöstä

Liittymisestä osuuskunnan verkostoon ja osuuskunnan tarjoamien palvelujen käytöstä tehdään erillinen kirjallinen sopimus. Liittymiseen ja palvelujen käyttöön sovelletaan näiden sääntöjen lisäksi edellä tarkoitettua sopimusta, osuuskunnan yleisiä toimitusehtoja ja hinnastoa.

Osuuskunnan säännöissä on tarpeen määrätä ne keskeiset asiakirjat, joita noudatetaan jäsenen ja osuuskunnan välillä sen sääntöjen lisäksi. Silloin, kun vesiosuuskunta on vesihuoltolain mukainen vesihuoltolaitos, sen jäsenet ovat samalla asiakkaita. Luonnollinen henkilö on myös kuluttajansuojalaissa tarkoitettu kuluttaja, kun se hankkii vesihuoltopalveluita vesiosuuskunnalta.

Sopimuksen teosta säädetään vesihuoltolaissa (VHL 21 §). Sopimus kiinteistön liittämisestä laitoksen verkostoon tai sen palvelujen käyttämisestä tehdään kirjallisesti tai sähköisesti. Sopimus on tehtävä siten, että sopimuksen sisältöä ei voida yksipuolisesti muuttaa ja että sopimus säilyy kummankin osapuolen saatavilla. Tämä tarkoittaa sitä, että vesiosuuskunnan on tehtävä kirjalliset sopimukset sen palveluita käyttävien asiakkaiden kanssa.

10 §

Osuus ja osuuden merkintä

Vaihtoehto A:

Nimellisarovoton osuus

Osuus ja osuuden ottamisvelvollisuus

Jäsenen on otettava yksi osuus. Osuuksien merkintähinnasta ja maksuehdoista määrätään osuuskunnan kokouksen päätöksessä. Osuuskunnan kokous voi valtuuttaa hallituksen päättämään osuuden merkintähinnasta sekä maksuehdoista.

Osuuden merkintähinta merkitään kokonaisuudessaan osuuspääomaan, ellei osuuskunnan kokous tai hallitus osuuskunnan kokouksen valtuuttamana toisin päättä.

Vaihtoehto B:

Osuudella nimellisarvo

Osuus ja osuuden ottamisvelvollisuus

Jäsenen on otettava yksi osuus. Osuuden nimellisarvo (osuusmaksu) on X euroa. Osuudesta osuuskunnalle maksettavasta merkintähinnasta ja maksuehdoista päättää osuuskunnan kokous tai osuuskunnan kokouksen valtuuttamana osuuskunnan hallitus. Osuuden merkintähinta voi poiketa osuuden nimellisarvosta. Merkintähinnan tulee kuitenkin aina olla vähintään osuuden nimellisarvo.

Osuuden merkintähinta merkitään kokonaisuudessaan osuuspääomaan, ellei osuuskunnan kokous tai hallitus osuuskunnan kokouksen valtuuttamana toisin päättä. Osuuden merkintähinnasta on vähintään osuusmaksua vastaava määrä merkittävä osuuspääomaan.

Jokaisen jäsenen on otettava yksi osuuskunnan osuus (OKL 9:1).

Vaihtoehdossa A osuudella ei ole nimellisarvoa. Kun osuudella ei ole nimellisarvoa, osuudesta maksettavan merkintähinnan määrää osuuskunnan kokous. Vaihtoehtoisesti osuuskunnan kokous voi valtuuttaa hallituksen määräämään merkintähinnan. Myös säännöissä voidaan määrätä, että hallitus päättää osuuden merkintähinnasta.

Säännöissä voidaan määrätä, että jäsenen on otettava useita osuuksia. Jos jäsen on velvollinen ottamaan useita osuuksia, säännöissä on määrättävä myös peruste, minkä mukaan ottamisvelvollisuus määräytyy. Samoin säännöissä on tällöin määrättävä siitä, millä perusteella jäsen voi vähentää osuuksiaan. Jäsen ei voi kuitenkaan irtisanoa jäsenyyden edellyttämiä osuuksia ollessaan jäsenenä.

Vaikka jäsen olisi velvollinen ottamaan useampia kuin yhden osuuden, jokaisella jäsenellä on lähtökohtaisesti vain yksi ääni. Säännöissä voidaan kuitenkin määrätä, että jäsenellä on enemmän kuin yksi ääni. Jäsenellä voi olla esimerkiksi yhtä monta ääntä kuin hänellä on osuuksia. Yhdellä jäsenellä voi kuitenkin olla enintään 20 kertaa enemmän ääniä kuin toisella jäsenellä. Se koskee ns. ensimmäisen asteen osuuskuntia, joita vesiosuuskunnat yleensä ovat.

Vaihtoehdossa B osuudella on nimellisarvo. Nimellisarvo tarkoittaa, että osuuden hinta on määrätty osuuskunnan säännöissä. Kun osuudella on nimellisarvo, osuudesta on maksettava vähintään nimellisarvon verran. Osuuskunnan kokous tai hallitus joko osuuskunnan kokouksen valtuuttamana tai säännöissä olevan sääntömääräyksen perusteella voi päättää periä myös nimellisarvoisesta osuudesta nimellisarvoa suuremman merkintähinnan.

Osuuden maksamisesta voidaan määrätä säännöissä tai maksuehdoista voi päättää osuuskunnan kokous tai sen valtuuttamana hallitus. Etenkin silloin kun osuuksia on otettava useita, on tavallista, että maksulle annetaan maksuaikaa.

Vesiosuuskunnassakaan jäsenen osuudesta maksama maksu ei kuulu vesihuoltolain piiriin eikä vesihuollon maksuihin. Se perustuu osuuskuntalakiin ja osuuskunnan sääntöihin. Liittymismaksun sisällyttämistä osuuden merkintähintaan käsitellään jäljempänä 11 §:n kohdalla.

11 §

Liittymismaksu

Osuusmaksun lisäksi kukin jäsen maksaa jokaista erillistä vesi- ja viemäri-liitännänsä kohti liittymismaksun. Osuuskunnan hallitus päättää liittymismaksun määrästä, määräämisperusteista, maksuajasta ja tavasta ja muista ehdoista.

Osuuskunnan hallituksella on valta päättää, että määrätynlaisista johtoliittymistä ei peritä liittymismaksua.

Vaihtoehto 1:

Jäsen voi siirtää liittymismaksulla saamansa edut kiinteistön luovutuksen yhteydessä sen uudelle omistajalle tai haltijalle. Liittymismaksu palautetaan, kun osuuskunnan palvelujen käyttö lakkaa kiinteistöllä pysyvästi rakennusten poistuessa käytöstä ja liittymissopimus irtisanotaan.

Vaihtoehto 2:

Liittymismaksua ei palauteta, mutta jäsen voi siirtää liittymismaksulla saamansa edut kiinteistön luovutuksen yhteydessä sen uudelle omistajalle ja haltijalle.

Vaihtoehdot 1 ja 2

Vesiosuuskunnan säännöissä voidaan määrätä liittymismaksusta. Siitä huolimatta liittymismaksu peritään vesiosuuskunnan ja liittyjän välisen sopimuksen nojalla muiltakin liittyjiltä kuin jäseniltä. Vesihuollossa liittymismaksu on ensi sijassa vesihuoltolaissa tarkoitettu maksu (VHL 19 §). Liittymismaksun euromäärää ei ole syytä yksilöidä säännöissä. Liittymismaksun määrittämisen perusteet ovat vesiosuuskunnan hinnastossa ja sen määrä ilmoitetaan kunkin liittyjän sopimuksessa.

Liittymismaksu on joko pelkästään siirtokelpoinen tai siirto- ja palautuskelpoinen. Pelkästään siirtokelpoinen liittymismaksu on arvonlisäverollinen. Se kirjataan tuloslaskelmaan tuotoksi, jolloin se ei kartuta taseen velkaa eikä siihen liity palautuksen riskiä. Vesiosuuskunnan tulee varautua laskelmissaan siihen, että se pystyy tilittämään valtiolle liittymismaksuihin sisältyvät arvonlisäverot.

Kun liittymismaksu on siirto- ja palautuskelpoinen, se kirjataan vesiosuuskunnan taseeseen vastattavaa -puolelle pitkäaikaiseksi velaksi. Se on tällöin arvonlisäveroton. Ongelmallista on, että liittymismaksuvelka kasvaa, koska palautuksia tapahtuu harvoin. Vesiosuuskunnalla tulisi kuitenkin olla mahdollisten palautusten edellyttämät varat. Kun liittymä puretaan, purkamisesta aiheutuneet kulut voidaan vähentää (kuitata) liittymismaksusta ennen palauttamista (silloin, kun liittymismaksu on palautuskelpoinen).

Liittymismaksun veloittaminen osuuden merkintähinnassa

Kolmas vaihtoehto on, että vesiosuuskunta perii liittymismaksun osana osuuden merkintähintaa. Osa merkintähinnasta määriteltäisiin tällöin liittymismaksuksi. Infraosuuskuntien liittymismaksulla

katetaan tavallisimmin esim. sähkö-, tietoverkko-, vesi- tms. liittymän rakentamis- ja asennuskustannukset.

Säännöissä voitaisiin tällöin todeta liittymismaksusta seuraavasti:” Osuuskunta voi periä liittymismaksua osana osuuden merkintähintaa.” Jos liittymismaksua peritään osana osuuden merkintähintaa, on syytä tiedostaa, että OKL 17 luvun 1 §:n mukaan osuuden merkintähinta palautetaan jäsenyyden päättymisen jälkeen. Tämän vuoksi sääntöihin tarvitaan lisäksi määräykset siitä, ettei merkintähinnan liittymismaksua kattavaa osuutta palauteta jäsenyyden päättyessä tai että se palautetaan vain osittain. Palautettavasta määrästä voidaan päättää myös osuuden merkintähintaa koskevan osuuskunnan kokouksen tai hallituksen päätöksen yhteydessä. Näin sen vuoksi, että vesiosuuskunnan palveluiden käyttäminen ei välttämättä pääty siihen, kun jäsenyys päättyy. Vesi-osuuskunnassa liittymismaksu ja sen perusteet ilmoitetaan myös osuuskunnan hinnastossa.

Jos osuuden nimellisarvo olisi esimerkiksi 100 euroa, merkintähinnaksi voitaisiin määrätä 4 900 euroa, josta erotus 4800 euroa olisi merkintähintaa koskevan päätöksen mukaan liittymismaksua, jota ei palauteta. Uusilta liittyjiltä veloittavaa liittymismaksua voidaan joutua korottamaan kustannusten muuttuessa. Osuuskunnan jäseniltä voidaan eri aikoina periä erisuuruisia merkintähintaa. Esimerkiksi myöhemmin jäseneksi liittyvä voi maksaa osuudesta suuremman merkintähinnan kuin esimerkiksi osuuskunnan perustajajäsen. Näin myös siinä tapauksessa, että osuudella on nimellisarvo.

Infraosuuskuntien liittymismaksun käsittely arvonlisäverotuksessa ja kirjaamisohjeet muuttuivat keväällä 2004. Liittymismaksu, jota ei palauteta, on arvonlisäverollinen. Lisäksi kirjanpitolautakunta on antanut ohjeet liittymismaksun kirjaamisesta. Niiden mukaan liittymismaksua ei kirjata osuuskunnan omaan pääomaan, vaan sen luonteesta riippuen joko tuottona tulokseen tai velkana taseen vieraaseen pääomaan.

Liittymismaksun verotus ja kirjaamistapa, jos se peritään osana osuuden merkintähintaa, on edellä mainittujen ohjeiden valossa epäselvä. Siksi liittymismaksun perimistä osuuden merkintähinnassa ei yleisesti suositella näissä mallisäännöissä. Emme halunneet kuitenkaan viivyttää mallisääntöjen julkaisemista sen takia. Vesiosuuskunnassa tulee etukäteen selvittää vero- ja kirjaamiskysymykset, jos sen sääntöihin halutaan ottaa määräys liittymismaksun perimisestä osuuden merkintähinnan osana.

12 §

Ylimääräinen maksu

Osuuskunnan kokous voi yksinkertaisella enemmistöllä päättää ylimääräisen maksun perimisestä osuuskunnan toiminnan aikana osuuskunnan vakavaraisuuden parantamiseksi, velkojen maksamiseksi tai investointien rahoittamiseksi. Ylimääräinen maksu voidaan kerätä joko lainana tai lopullisena maksuna, jota ei palauteta jäsenelle, sen mukaan, kun osuuskunnan kokous tai osuuskunnan kokouksen valtuuttamana hallitus päättää.

Ylimääräinen maksu peritään jäseniltä yhdenvertaisuutta noudattaen joko osuuksien mukaisessa suhteessa tai sen mukaan kuin kukin jäsen on päättäneen tilikauden aikana käyttänyt hyväkseen osuuskunnan palveluksia tahi samanaikaisesti molemmilla näillä perusteilla sen mukaan kun ylimääräistä maksua koskevassa päätöksessä määrätään.

Kunkin tilikauden aikana voidaan lainaa määrätä jäsenen yhtenä tai useampana eränä suoritettavaksi yhteensä enintään jäsenen osuuksien-ertainen nimellisarvo / enintään x euroa.

Jos ylimääräinen maksu peritään jäsenlainana, perityt lainaerät palautetaan jäsenille aikaisintaan vuoden ja viimeistään kymmenen vuoden kuluttua sen tilikauden päättymisestä lukien, jolloin

kukin lainaerä on jäseniltä peritty. Jos jäsenyys lakkaa sitä ennen, jäsen saa lainan takaisin samalla kertaa kuin osuusmaksunsa.

Jäsenlaina saadaan palauttaa samoin yleisin edellytyksin kuin osuudesta palautettava määrä.

Osuuskunnan jäsen ei vastaa miltään osin osuuskunnan veloista eikä jäsentä voida velvoittaa esimerkiksi osallistumaan osuuskunnan investointeihin henkilökohtaisilla varoilla (OKL 1:2 §). Sääntöihin voidaan kuitenkin ottaa määräys ylimääräistä maksua koskeva sääntömääräys. Ylimääräisestä maksusta säädetään osuuskuntalain 13 luvussa.

Osuuskunnan kokous voi päättää ylimääräisen maksun perimisestä jäseniltä säännöissä määrättyyn, osuuskunnan toiminnan aikana ilmenevään tarpeeseen (OKL 13:1 §). Säännöissä on tällöin mainittava myös maksuvelvollisuuden perusteet sekä se, kuinka paljon tällaista maksua voidaan enintään määrätä jäsenen suoritettavaksi tilikauden aikana. Yleensä ylimääräistä maksua ei palauteta, mutta säännöissä voidaan määrätä myös maksun palauttamisesta.

Ylimääräisen maksun perimisestä päättää osuuskunnan kokous yksinkertaisella enemmistöllä, ellei säännöissä määrätä muusta, tiukemmasta enemmistövaatimuksesta. Velvollisuus suorittaa ylimääräistä maksua koskee kaikkia osuuskunnan jäseniä, mukaan lukien ne, jotka eroavat sen jälkeen, kun osuuskunnan kokouksessa on päätetty ylimääräisestä maksusta (OKL 13:3 §). Myös uusi jäsen joutuu suorittamaan ylimääräisen maksun, jos sen suorittamisaika ei ole päättynyt hänen tullessaan osuuskunnan jäseneksi (OKL 13:2 §).

Ylimääräistä maksua koskevaa sääntömääräystä laadittaessa tulee aina miettiä, mitä ovat ne tulevaisuudessa mahdolliset ilmenevät tarpeet, joita varten ylimääräistä maksua joudutaan jäseniltä perimään. Ylimääräinen maksu ei ole vesihuoltomaksu eikä sen korvike. Ylimääräistä maksua ei tule käyttää paikkaamaan liian alhaisista vesihuoltomaksuista syntyvää vajetta. Lisäksi vesiosuuskunnan on huolehdittava ajoissa vesihuoltomaksujen laskuttamisesta ja perinnästä.

Vesihuoltolain 18 §:n mukaan vesihuoltolaitoksen maksujen tulee olla kustannuskattavia. Niillä tulisi kattaa myös verkoston kunnossapidon ja rakentamisen kustannukset. Vesiosuuskunnan tulee hinnoitella palvelunsa niin, että se voi varautua mm. tuleviin investointeihin. Ylimääräistä maksua tulee käyttää vasta sitten, kun kaikki muut keinot on käytetty. Lisäksi on syytä huomata, että sitä voidaan periä vain osuuskunnan jäseniltä.

13 §

Vesi- ja viemäriverkoston rakentaminen, kunnossapito ja uusiminen

Osuuskunta huolehtii vesi- ja viemärijohtojen ja muun laitteiston rakentamisesta ja kunnossapidosta hallituksen määräämään liittämiskohtaan saakka.

Sääntömääräyksestä käy ilmi, mihin saakka osuuskunta huolehtii verkoston rakentamisesta ja kunnossapidosta. Osuuskunnan hallitus määrää kiinteistölle liittämiskohdan, johon osuuskunnan vastuu päättyy.

14 §

Jäsenen velvollisuudet

Jäsen on velvollinen:

- 1) tekemään hallituksen hyväksymän sopimuksen liittymisestä ja osuuskunnan palvelujen käyttämisestä
- 2) noudattamaan osuuskunnan hallituksen hyväksymiä kulloinkin voimassa olevia vesihuollon yleisiä toimitusehtoja ja taksaa tai hinnastoa
- 3) luovuttamaan osuuskunnan käyttöön korvauksetta maata kiinteistöilleen johtavien vesi- ja viemärijohtojen ja niiden käyttöä palvelevien, osuuskunnan vesihuoltoon liittyvien rakennusten, rakennelmien ja laitteiden rakentamista, korjaamista ja uusimista varten
- 4) sallimaan, että osuuskunnan hallitus tai sen valtuuttama henkilö voi tarkastaa osuuskunnan laitteistoon liitetyn tai liitettävän laitteiston laadun, kunnon ja toiminnan.

Kiinteistön omistajalla tai haltijalla on oikeus saada kohtuullinen korvaus muiden kuin omaa kiinteistöä palvelevien, edellä 3 kohdassa tarkoitettujen vesi- ja viemärijohtojen tai muiden laitteiden sijoittamisesta aiheutuvasta haitasta tai vahingosta siten kuin maankäyttö- ja rakennuslaissa sekä vesilaissa säädetään.

Edellä 14 §:ssä mainitut velvollisuudet ovat olennaisia vesiosuuskunnan perustamisen ja toiminnan kannalta. Lisäksi niiden sisällyttäminen sääntöihin voi ehkäistä ennalta vesiosuuskunnan ja sen jäsenten välisiä erimielisyyksiä.

On perusteltua, että osuuskunnan jäsen luovuttaa korvauksetta maata kiinteistönsä vesihuollon kannalta tarpeellisia johtoja, laitteita, rakennuksia ja rakennelmia varten. Kiinteistön omistajalla tai haltijalla on kuitenkin oikeus saada kohtuullinen korvaus muiden kuin omaa kiinteistöä palvelevien, edellä 3 kohdassa tarkoitettujen vesi- ja viemärijohtojen tai muiden laitteiden sijoittamisesta aiheutuvasta haitasta tai vahingosta siten kuin maankäyttö- ja rakennuslaissa sekä vesilaissa säädetään.

15 §

Osuuskunnan kokous

Jäsenet käyttävät päätösvaltaansa sille lain tai sääntöjen mukaan kuuluvissa asioissa osuuskunnan kokouksissa.

Osuuskunnan kaikki jäsenet voivat osuuskunnan kokousta pitämättä yksimielisinä päättää osuuskunnan kokoukselle kuuluvasta asiasta.

Kokous pidetään osuuskunnan kotipaikassa. Kokous voidaan pitää myös muulla paikkakunnalla, jossa osuuskunnalla on toimipaikka tai osuuskunnan jäsenistä enemmän kuin puolella on jäsenluettelon mukainen kotipaikka.

Hallitus voi päättää, että jäsen voi osallistua osuuskunnan kokoukseen myös postin tai tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla. Edellytyksenä on, että osallistumisoikeus ja ääntenlaskennan oikeellisuus voidaan selvittää tavallisessa osuuskunnan kokouksessa noudatettavaan menettelyyn verrattavalla tavalla.

Jäsenet käyttävät päätösvaltaansa osuuskunnan kokouksessa. Osuuskunnan kokous päättää sille osuuskuntalain tai sääntöjen mukaan kuuluvista asioista. Pakollisia osuuskunnan kokouksia on vuosittain yksi, varsinainen osuuskunnan kokous. Lisäksi säännöissä voidaan määrätä myös useammasta varsinaisesta osuuskunnan kokouksesta.

Etenkään pienissä osuuskunnissa ei ole tarvetta useamman kuin yhden pakollisen kokouksen pitämiseen, koska hallitus voi aina tarvittaessa kutsua koolle ylimääräisen osuuskunnan kokouksen. Lisäksi tilintarkastajalla ja määrävähemmistöllä jäsenistä on oikeus vaatia osuuskunnan kokouksen koollekutsumista.

Varsinainen osuuskunnan kokous on pidettävä kuuden kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä, jollei säännöissä määrätä aikaisemmasta ajankohdasta (OKL 5:4 §). Varsinaisessa kokouksessa on päätettävä osuuskuntalain 5 luvun 4 §:ssä määrätyistä asioista, joista tärkeimmät ovat tilinpäätöksen vahvistaminen ja osuuskunnan johdon vastuuvapaudesta päättäminen. Lisäksi säännöissä voidaan määrätä muista kokouksessa päätettävistä asioista. Jos säännöissä määrätään pidettäväksi useampia kuin yksi varsinaista osuuskunnan kokousta, säännöissä täytyy määrätä myös siinä käsiteltävät asiat.

Pääsääntönä on se, että kokous on pidettävä osuuskunnan kotipaikassa. Säännöissä voidaan määrätä myös muusta paikkakunnasta.

Pienissä, muutaman jäsenen osuuskunnissa on lisäksi mahdollista päättää osuuskunnan kokousta pitämättä osuuskunnan kokoukselle kuuluvasta asiasta, mikäli kaikki jäsenet yksimielisinä siitä päättävät. Päätökset tulee kirjata, päivätä, numeroida ja vähintään kahden jäsenen allekirjoittaa.

16 §

Osuuskunnan varsinainen ja ylimääräinen kokous

Varsinainen osuuskunnan kokous on pidettävä kuuden kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä.

Kokouksessa on päätettävä:

1. tilinpäätöksen vahvistamisesta
2. taseen osoittaman ylijäämän käyttämisestä
3. vastuuvapauden myöntämisestä hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle
4. hallituksen jäsenten lukumäärästä

(tämä kohta 4 vain jos sääntöjen mukaan hallituksen jäsenten määrä ei ole kiinteä)

valittava

5. tarvittavat hallituksen jäsenet
6. tarvittaessa tilintarkastaja ja varatilintarkastaja tai toiminnantarkastaja ja tämän sijainen

Ylimääräinen osuuskunnan kokous on pidettävä, jos hallitus katsoo siihen olevan aihetta tai jäsenen, tilintarkastaja tai toiminnantarkastaja vaatii sitä osuuskuntalain 5 luvun 5 §:n mukaisesti.

Edellä olevassa sääntömääräyksessä on lueteltu varsinaisessa osuuskunnan kokouksessa välttämättä käsiteltävät asiat, mutta ei kokouksen järjestäytymistä koskevia asioita. Nekin voidaan säännöissä mainita, mikäli sitä pidetään tarkoituksenmukaisena. Järjestäytymiseen kuuluvat kokouksen avaus, puheenjohtajan valinta, sihteerin valinta, (puheenjohtaja kutsuu sihteerin), vähintään yhden pöytäkirjan tarkastajan valinta, kokouksen laillisuuden toteaminen ja työjärjestyksen vahvistaminen.

Ylimääräinen osuuskunnan kokous pidetään, jos säännöissä niin määrätään tai siihen on aihetta. Tarve ylimääräisen kokouksen pitämiseen syntyy, jos varsinaisten kokousten välillä on päätettävä asioista, joista päättäminen kuuluu lain tai sääntöjen mukaan osuuskunnan kokoukselle. Myös

hallitus voi aina kutsua ylimääräisen osuuskunnan kokouksen koolle, mikäli katsoo sen tarpeelliseksi. Tilintarkastaja tai toiminnantarkastaja sekä vähintään yksi kymmenesosaa edustava määrä vähemmistö jäsenistä voivat myös vaatia ylimääräisen kokouksen koolle kutsumista tietyn asian käsittelemistä varten (OKL 5:5 §).

17 §

Kokouskutsu

Osuuskunnan kokouksen koolle kutsumisesta, kokouskutsun sisällöstä, kokouskutsuajasta ja kututavasta sekä kokousasiakirjoista ja niiden nähtävillä pitämisestä ja lähettamisestä noudatettavista säännöksistä määrätään osuuskuntalain 5 luvussa ja näissä säännöissä.

Hallitus kutsuu osuuskunnan kokouksen koolle. Kutsu osuuskunnan kokoukseen on lähetettävä joko postitse, sähköpostitse tai muita sähköisiä välineitä käyttäen kaikille osuuskunnan jäsenille tai julkaistava hallituksen määräämässä, jäsenten keskuuteen yleisesti leviävässä lehdessä. Kutsu on toimitettava aikaisintaan kaksi kuukautta ja viimeistään seitsemän päivää ennen kokousta. Jos kokouksessa käsitellään sellaisia osuuskuntalaissa tarkoitettuja asioita, jotka edellyttävät erityistä kutsuaikaa, kokouskutsu on toimitettava aikaisintaan kahta kuukautta ja viimeistään kuukautta ennen kokousta.

Kokouskutsussa on ilmoitettava osuuskunnan nimi, kokousaika ja kokouspaikka sekä kokouksessa käsiteltävät asiat. Lisäksi kokouskutsussa on mainittava osuuskuntalain 5 luvun 19 §:ssä mainituissa tapauksissa päätösehdotuksen pääasiallinen sisältö ja muut ko. lainkohdan edellyttämät asiat. Kokousasiakirjoista ja niiden nähtävänä pitämisestä sekä lähettamisestä määrätään osuuskuntalain 5 luvun 23 §:ssä.

Kutsu osuuskunnan kokoukseen on pääsäännön mukaan toimitettava aikaisintaan kahta kuukautta ja viimeistään viikkoa ennen kokousta (OKL 5:20 §). Säännöissä voidaan myös määrätä kokouskutsuajasta, joka sijoittuu edellä mainittujen määräaikaisten väliin. Säännöissäkään ei voida määrätä kahta kuukautta pidemmästä eikä yhtä viikkoa lyhyemmästä kokouskutsuajasta. Kutsu on joka tapauksessa syytä lähettää hyvissä ajoin.

18 §

Jäsenen aloiteoikeus

Jäsenellä on oikeus saada osuuskunnan kokouksen toimivaltaan kuuluva asia osuuskunnan kokouksen käsiteltäväksi, jos hän kirjallisesti sitä vaatii hallitukselta niin hyvissä ajoin, että asia voidaan sisällyttää kokouskutsuun.

Jäsenellä on oikeus saada osuuskunnan kokouksen toimivaltaan kuuluva asia osuuskunnan kokouksen käsiteltäväksi (OKL 5:6 §). Aloiteoikeus koskee siis vain sellaisia asioita, joista osuuskunnan kokous voi osuuskuntalain tai sääntöjen mukaan päättää.

Tärkeimpiä asioita, joista osuuskunnan kokous voi osuuskuntalain tai sääntöjen mukaan päättää, ovat hallituksen valinta, tilinpäätöksen vahvistaminen ja vastuuvapauden myöntäminen hallitukselle ja mahdolliselle toimitusjohtajalle, osuuskunnan ylijäämän jakaminen, sääntöjen muuttaminen sekä osuuskunnan rakenteelliset muutokset, kuten sulautuminen ja yhtiömuodon muutos sekä toiminnan lopettaminen.

Asian käsittelyä on vaadittava hallitukselta niin hyvissä ajoin, että asia voidaan sisällyttää kokouskutsuun. Jäsenen aloiteoikeutta ei voida sääntömääräyksellä rajoittaa, mutta säännöissä voidaan määrätä myös laajemmasta jäsenen aloiteoikeudesta.

Mallisääntöjen sääntömääräys on osuuskuntalain mukainen, joten sen merkitys on lähinnä informatiivinen eikä sen kirjaaminen sääntöihin ole välttämätöntä.

19 §

Hallitus

Osuuskunnan hallitus valitaan kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Siihen kuuluu vähintään kolme (3) ja enintään viisi (5) jäsentä. Hallituksen jäsenen toimikausi alkaa valintakokouksen päättyessä ja päättyy kolmantena vuonna uuden valinnan toimittavan varsinaisen osuuskunnan kokouksen päättyessä.

Hallituksen jäsenistä on erovuorossa, aluksi arvalla ja sitten vuorottain, ensimmäisenä vuonna 1/3, toisena vuonna 1/3 ja kolmantena vuonna loput. Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ensimmäisessä valintaa seuraavassa kokouksessaan.

Mikäli hallituksen jäsenen toimikausi päättyy kesken toimikauden, valitaan hänen tilalleen hallitukseen jäsen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Hallitus on osuuskunnan ainoa pakollinen toimielin. Kaikissa osuuskunnissa on oltava hallitus (OKL 6:1 §). Osuuskuntalain mukaan hallitukseen valitaan yhdestä viiteen jäsentä, mutta säännöissä voidaan määrätä vapaasti hallituksen jäsenten lukumäärästä. Jos jäseniä valitaan vähemmän kuin kolme, tulee hallitukseen valita vähintään yksi varajäsen.

Jos säännöissä ei ole määräystä hallituksen toimikaudesta, hallituksen jäsenen toimikausi jatkuu siihen saakka, kun uusi jäsen valitaan. Toimikauden pituudesta voidaan säännöissä vapaasti määrätä. Jos määräaikainen toimikausi on vuotta pidempi, on jatkuvuuden varmistamiseksi hyvä porastaa hallituksen jäsenten erovuorot siten, että hallituksesta eroaa vuosittain vain osa, kuten edellä olevassa sääntömääräyksessä. Valittaessa ensimmäistä hallitusta hallituksen jäsenten erovuoroisuudet arvotaan.

Hallituksen jäsenten lukumäärää ei kannata määrätä liian suureksi, ellei siihen ole erityistä syytä. Hallituksen toimintakyky saattaa vaarantua, jos hallituksen koko on ylimitoitettu. Lain olettama, joka on enintään viisi jäsentä, on useimmille pienille ja pienehköille osuuskunnille riittävä.

Edellä olevassa sääntömääräyksessä on määrätty hallituksen jäsenten vähimmäis- ja enimmäismäärä. Sen mukaan hallituksen jäsenen toimikausi alkaa valintakokouksen päättyessä ja päättyy kolmantena vuonna uuden valinnan toimittavan varsinaisen osuuskunnan kokouksen päättyessä.

20 §

Hallituksen kokoukset

Hallituksen puheenjohtaja vastaa siitä, että hallitus kokoontuu tarvittaessa. Puheenjohtajan on kutsuttava hallitus koolle, jos hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja sitä vaatii. Jollei hallituksen puheenjohtaja vaatimuksesta huolimatta kutsu kokousta koolle, kutsun voi toimittaa hallituksen jäsen, jos vähintään puolet hallituksen jäsenistä hyväksyy koolle kutsumisen. Kutsun voi toimittaa myös toimitusjohtaja.

Hallitus voi päättää, että muukin kuin hallituksen jäsen saa olla läsnä kokouksessa. Toimitusjohtajalla on oikeus olla läsnä hallituksen kokouksissa ja käyttää niissä puhevaltaa, vaikka hän ei olisi-kaan hallituksen jäsen, jollei hallitus päättä toisin.

Hallituksessa on oltava puheenjohtaja. Hallitus valitsee puheenjohtajan, jos hallitusta valittaessa ei ole päätetty toisin tai säännöissä määrätä toisin (6:8 §). Puheenjohtajan on oltava hallituksen

varsinainen jäsen. Varapuheenjohtaja voidaan valita samalla tavalla kuin varsinainen puheenjohtaja, vaikka laissa ei säädetä varapuheenjohtajan valinnasta.

Puheenjohtaja vastaa siitä, että hallitus kokoontuu tarvittaessa. Puheenjohtajan on kutsuttava hallitus koolle, jos hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja sitä vaatii (OKL 6:5 §). Laissa ei ole tarkempia säännöksiä siitä, millä tavalla kokouskutsu on toimitettava. Laki edellyttää kuitenkin, että kaikille hallituksen jäsenille varataan mahdollisuus osallistua kokoukseen. Jos jäsen on estynyt, tilaisuus on varattava varajäsenelle (OKL 6:3 §). Toimitusjohtajalla on oikeus olla läsnä hallituksen kokouksissa ja käyttää niissä puhevaltaa, vaikka hän ei olisikaan hallituksen jäsen, jollei hallitus päättä tietyssä tapauksessa toisin.

21 §

Hallituksen päätöksenteko

Hallitus on päätösvaltainen, kun saapuvilla on enemmän kuin puolet sen jäsenistä. Päätöstä ei kuitenkaan saa tehdä, ellei kaikille hallituksen jäsenille ole mahdollisuuksien mukaan varattu tilaisuutta osallistua asian käsittelyyn.

Hallituksen päätökseksi tulee se mielipide, jota enemmän kuin puolet läsnä olevista on kannattanut. Jos äännet menevät tasan, ratkaisee puheenjohtajan ääni. Jos äännet menevät puheenjohtajan vaalissa tasan, vaali ratkaistaan arvalla.

Hallituksen kokouksesta on laadittava pöytäkirja, jonka allekirjoittaa hallituksen puheenjohtajan lisäksi yksi hallituksen siihen valitsema jäsen. Hallituksen jäsenellä ja toimitusjohtajalla on oikeus saada eriyvä mielipiteensä merkityksi pöytäkirjaan. Pöytäkirjat on numeroitava juoksevasti ja säilytettävä luotettavalla tavalla.

Hallituksen päätösvaltaisuudesta säädetään laissa (OKL 6:3 §). Hallitus on päätösvaltainen, kun paikalla on enemmän kuin puolet sen jäsenistä. Säännöissä voidaan myös edellyttää, että paikalla olevien määrä on suurempi. Määrää laskettaessa esteellisten jäsenten ei katsota olevan paikalla.

Hallituksen päätökset tehdään yksinkertaisella enemmistöllä, ellei säännöissä vaadita määräänemmistöä. Hallituksen päätökseksi tulee se mielipide, jota enemmän kuin puolet läsnä olevista on kannattanut. Jos äännet menevät tasan, ratkaisee puheenjohtajan ääni, paitsi puheenjohtajan vaalissa. Jos äännet menevät puheenjohtajan vaalissa tasan, vaali ratkaistaan arvalla.

Hallituksen kokouksen pöytäkirjan allekirjoittaa hallituksen puheenjohtajan lisäksi yksi hallituksen siihen valitsema jäsen. Hallituksen jäsenellä ja toimitusjohtajalla on oikeus saada eriyvä mielipiteensä merkityksi pöytäkirjaan. Eriyvä mielipide voi olla tärkeä, jos myöhemmin arvioidaan hallituksen vastuita.

Hallituksen pöytäkirjat on numeroitava juoksevasti ja säilytettävä luotettavalla tavalla. Ne on myös säilytettävä aikarajoituksetta. Se, mitä sanotaan pöytäkirjan säilyttämisestä, koskee myös sen liitteitä, koska liitteet ovat osa pöytäkirjaa.

22 §

Hallituksen tehtävät

Hallituksen on huolellisesti toimien edistettävä osuuskunnan etua. Hallitus huolehtii osuuskunnan hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä (yleistoimivalta). Hallitus vastaa siitä, että kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty.

Hallitus voi yksittäistapauksessa tehdä päätöksen toimitusjohtajan yleistoimivaltaan kuuluvassa asiassa. Hallitus voi saattaa hallituksen tai toimitusjohtajan yleistoimivaltaan kuuluvan asian osuuskunnan kokouksen päätettäväksi.

Hallitus tai hallituksen jäsen ei saa noudattaa osuuskunnan kokouksen tai hallituksen tekemää päätöstä, joka on osuuskuntalain tai osuuskunnan sääntöjen vastaisena pätemätön.

Hallituksella on yleistoimivalta osuuskunnan liiketoimintaan kuuluvissa asioissa. Tämä tarkoittaa sitä, että hallitus viimekädessä päättää kaikesta siitä, mitä ei erikseen ole osuuskuntalaissa tai osuuskunnan säännöissä määrätty osuuskunnan kokouksen, hallintoneuvoston tai toimitusjohtajan toimivaltaa kuuluviksi. Tämän vuoksi lyhimillään sääntömääräyksessä vain toistetaan se, mitä osuuskuntalakiin on kirjattu.

Yksittäistapauksessa hallitus voi tehdä päätöksen asiassa, joka kuuluu toimitusjohtaja yleistoimivaltaan. Hallitus voi myös saattaa hallituksen tai toimitusjohtajan yleistoimivaltaan kuuluvan asian osuuskunnan kokouksen päätettäväksi.

Sääntömääräykseen voidaan ottaa esimerkkiluettelo siitä, mitä hallituksen tehtäviin muun muassa kuuluu. Sen sijaan tyhjentävän luettelon laatiminen ei ole mahdollista. Hallituksen tehtävien luetteloitu säännöissä voi myös aiheuttaa epätietoisuutta siitä, kuka/mikä toimitusjohtaja päättää luettelosta puuttuvista tehtävistä. Siksi suositus on, että sääntöihin kirjataan vain, jos hallituksen toimivaltaa rajataan joltain osin niin, että päätöksenteko siirretään osuuskunnan kokoukselle.

23 §

Toimitusjohtaja

Osuuskunnalla on toimitusjohtaja, mikäli hallitus niin päättää. Osuuskunnan hallitus tekee toimitusjohtajan kanssa kirjallisen toimitusjohtajasopimuksen.

Toimitusjohtajan on huolellisesti toimien edistettävä osuuskunnan etua. Toimitusjohtaja hoitaa osuuskunnan juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti (yleistoimivalta). Toimitusjohtaja vastaa siitä, että osuuskunnan kirjanpito on lain mukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

Toimitusjohtaja saa ryhtyä osuuskunnan toiminnan laajuus ja laatu huomioon ottaen epätavallisiin tai laajakantoisiin toimiin vain, jos hallitus on hänet siihen valtuuttanut tai hallituksen päätöstä ei voi odottaa aiheuttamatta osuuskunnan toiminnalle olennaista haittaa. Viimeksi mainitussa tapauksessa hallitukselle on mahdollisimman pian annettava tieto toimista.

Osuuskunta voi, mutta sen ei ole pakko, valita toimitusjohtajan. Jos osuuskuntaan ei valita toimitusjohtajaa, käytännössä hallituksen puheenjohtaja hoitaa myös toimitusjohtajan tehtävät.

Toimitusjohtajan valitsee yleensä hallitus. Säännöissä voidaan määrätä, että osuuskunnan kokous tai hallintoneuvosto (jos sellainen on) valitsee toimitusjohtajan. Toimitusjohtajan tehtävänä on osuuskunnan päivittäisen juoksevien asioiden hoitaminen hallituksen antamien ohjeiden mukaisesti (OKL 6:17 §).

Kuten ei hallituksen, ei myöskään toimitusjohtajan tehtävistä voi laatia tyhjentävää luetteloa. Edellä olevaan sääntömääräykseen on kirjattu toimitusjohtajaa koskeva osuuskuntalain keskeinen sisältö. Sääntömääräys ei ole välttämätön. Toimitusjohtajan valintaa myöhemmässä vaiheessa ei estä se, ettei säännöissä ole toimitusjohtajaa koskeva sääntömääräystä.

Toimitusjohtajalla voi olla sijainen, joka merkitään kaupparekisteriin (OKL 6:19 §). Usein nimikkeenä käytetään myös varatoimitusjohtajaa tai toimitusjohtajan varamiestä. Osuuskuntalain toimitusjohtajaa koskevia säännöksiä sovelletaan myös toimitusjohtajan sijaiseen.

Hallituksen on syytä tehdä toimitusjohtajan kanssa kirjallinen sopimus (ns. johtajasopimus), vaikka osuuskuntalaissa ei siitä säädetäkään. Johtajasopimuksessa sovitaan mm. toimitusjohtajan tehtävän hoitamiseen ja toimeentuloon liittyvistä asioista. Sopimuksessa tulisi sopia toimitusjohtajalle maksettavasta korvauksesta, annettavista eduista ja muista keskeisistä kysymyksistä.

24 §

Osuuskunnan edustaminen

Osuuskuntaa edustaa ja sen toiminimen kirjoittavat hallituksen puheenjohtaja ja hallituksen jäsenet sekä toimitusjohtaja kaksi yhdessä. Lisäksi hallitus voi antaa toiminimen kirjoittamisoikeuden nimetylle henkilölle siten, että tämä on oikeutettu kirjoittamaan toiminimen yhdessä hallituksen jonkun jäsenen tai toimitusjohtajan kanssa. Hallitus voi päättää myös prokuran antamisesta.

Osuuskuntalain mukaan hallitus edustaa osuuskuntaa. Toimitusjohtaja voi edustaa osuuskuntaa niissä asioissa, jotka osuuskuntalain nojalla kuuluvat hänen tehtäviinsä. Edustaessaan osuuskuntaa hallituksen tulee olla täysilukuinen. Edustaminen sisältää myös oikeuden kirjoittaa osuuskunnan toiminimi.

Käytännössä vaatimus siitä, että osuuskuntaa edustaa ja toiminimen kirjoittaa aina kaikki hallituksen jäsenet, on hankala toteuttaa. Sen vuoksi sääntöihin on aina syytä ottaa määräys, jonka mukaan edustamisoikeus annetaan asemaan perustuen hallituksen puheenjohtajalle, hallituksen jäsenelle tai toimitusjohtajalle joko niin, että heillä on yksin oikeus toiminimen kirjoittamiseen tai niin, että hallituksen jäsenellä ja toimitusjohtajalla on yhdessä toisen kanssa oikeus edustaa osuuskuntaa ja kirjoittaa osuuskunnan toiminimi. Edellä olevaan sääntömääräykseen on otettu viimeksi mainittu vaihtoehto. Lisäksi hallitus voi sääntömääräyksen mukaan antaa edustus-oikeuden muulle nimetylle henkilölle. Tämä nimetty henkilö voi silloin kirjoittaa toiminimen yhdessä hallituksen jonkun jäsenen tai toimitusjohtajan kanssa.

Prokura on toiminimenkirjoitusoikeutta vastaava, mutta jonkin verran suppeampi valtuutus.

25 §

Tilikausi ja tilinpäätös

Osuuskunnan tilikausi on kalenterivuosi. Kultakin tilikaudelta on laadittava tilinpäätös, joka on päi-vättävä ja allekirjoitettava Tilinpäätöksen sisältöön, tarkastamiseen ja rekisteröimiseen sovelletaan kulloinkin voimassa olevan osuuskuntalain ja kirjanpitolain säännöksiä.

Tilikaudesta voidaan määrätä joko perustamissopimuksessa tai säännöissä. Tilikauden muuttamisesta päättää aina osuuskunnan kokous riippumatta siitä, missä tilikaudesta on määrätty.

Kirjanpitolain (1336/1997) mukaan tilikausi on 12 kuukautta, käytännössä useimmiten kalenterivuosi. Toimintaa aloitettaessa tai lopetettaessa taikka tilinpäätöksen ajankohtaa muutettaessa tilikausi voi olla tätä lyhyempi tai pitempi, kuitenkin enintään 18 kuukautta. Ensimmäinen ja viimeinen tilikausi voi olla kuinka lyhyt tahansa.

Mikäli osuuskunnan ensimmäinen tilikausi jäisi alle kuuden kuukauden pituiseksi, säännöissä kannattaa määrätä siitä, mikä on osuuskunnan ensimmäinen tilinpäätöspäivä. Tällöin ensimmäisestä tilikaudesta tulee riittävän pitkä. Käytännössä ensimmäinen tilikausi alkaa useimmiten perustamiskirjan allekirjoituspäivästä.

Vesihuoltolaitoksen tilinpäätöksestä säädetään lisäksi vesihuoltolaissa (20 – 20 c §). Kirjanpitolain säännökset koskevat myös sellaista vesiosuuskuntaa, jonka toimintaan sovelletaan vesihuoltolaikaa. Vesiosuuskunnille on laadittu tilinpäätösmallit, jotka koskevat vuoden 2016 tilinpäätöstä ja sitä myöhempiä tilinpäätöksiä. Mallit on ladattavissa Vesihuoltolaitosten kehittämisrahaston sivulta, linkistä <https://vvy.etapahtuma.fi/Hankkeet-selaus-2>

26 §

Tilintarkastaja ja toiminnantarkastaja

Vaihtoehto 1

Osuuskunnalle valitaan yksi tilintarkastaja ja varatilintarkastaja, jos tilintarkastuslaki sitä edellyttää. Tilintarkastajan toimikausi on toistaiseksi voimassa oleva.

Osuuskunnalla on oltava osuuskunnan kokouksen valitsema toiminnantarkastaja ja toiminnantarkastajan sijainen, jos osuuskunnassa ei ole tilintarkastajaa.”

Vaihtoehto 2

”Osuuskunnalle valitaan yksi tilintarkastaja ja varatilintarkastaja, jos tilintarkastuslaki sitä edellyttää. Tilintarkastajan toimikausi on toistaiseksi voimassa oleva. Tilintarkastajan toimikausi alkaa valinnasta ja päättyy seuraavana vuonna / toisena vuotena / kolmantena vuotena uuden tilintarkastajan valintaan.

Osuuskunnalla on oltava osuuskunnan kokouksen valitsema toiminnantarkastaja ja toiminnantarkastajan sijainen, jos osuuskunnassa ei ole tilintarkastajaa.”

Osuuskunnan velvollisuudesta valita tilintarkastaja ja toimittaa tilintarkastus säädetään tilintarkastuslaissa (1141/2015). Lähtökohta on se, että tilintarkastaja on valittava ja tilintarkastus toimitettava. Tilintarkastuslaissa on asetettu tilintarkastajaksi valittavalle pätevyysvaatimukset. Tilintarkastajana voi toimia vain tilintarkastuslain vaatimukset täyttävä ja ammatillisen pätevyystutkinnon suorittanut tilintarkastaja (KHT tai HTM) tai hyväksytty tilintarkastusyhteisö (KHT tai HTM) (Tilintarkastuslain (1141/2015) 1 luvun 2 § ja 6. luku).

Tilintarkastuslain mukaan pienet yhteisöt, mm. osuuskunnat on vapautettu tilintarkastusvelvollisuudesta ja tilintarkastajan valinnasta, jos sekä päättyneellä että sitä välittömästi edeltäneellä tilikaudella täyttyy vain yksi seuraavista tilintarkastuslaissa määritellyistä vähimmäisedellytyksistä:

1. taseen loppusumma ylittää 100 000 euroa;
2. liikevaihto tai sitä vastaava tuotto ylittää 200 000 euroa;
3. palveluksessa on keskimäärin yli kolme henkilöä.

Vaikka osuuskunnan ei tilintarkastuslain mukaan tarvitse valita tilintarkastajaa, osuuskunnan säännöissä voidaan määrätä, että osuuskuntaan on aina valittava tilintarkastaja. Tällöin sääntöjen määräys velvoittaa osuuskuntaa valitsemaan tilintarkastajan.

Tilintarkastajan valitsee aina osuuskunnan kokous. Jos tilintarkastaja valitaan, tulee valita vähintään yksi tilintarkastaja ja varatilintarkastaja. Tilintarkastajan toimikausi jatkuu toistaiseksi, ellei säännöissä ole määrätty määräaikaisesta toimikaudesta.

Vesihuoltolain 20 b §:n mukaan tilintarkastajien tulee tarkastaa 20 §:ssä tarkoitetut tilinpäätöstiedot ja 20 a §:ssä tarkoitettu toimintakertomus osana kunnan tai vesihuoltolaitoksen lakisääteistä tilintarkastusta. Hallituksen esityksessä vesihuoltolain muuttamiseksi (HE 218/2013) todetaan, että uusien tilintarkastuselinten tai -menettelyjen perustamista ei edellytetä. Jos tilintarkastajien käyttö ei ole muun lainsäädännön perusteella pakollista vesihuoltolaitoksen toiminnan tarkastamisessa, ei tähän synny yksin vesihuoltolain säännöksen perusteella velvollisuutta.

Osuuskuntalain mukaan osuuskunta on velvollinen valitsemaan toiminnantarkastajan niihin osuuskuntiin, jotka on tilintarkastuslain perusteella vapautettu tilintarkastusvelvollisuudesta ja joihin ei myöskään sääntöjen määräyksen perusteella tarvitse valita tilintarkastajaa (OKL 7:7 §). Jos valitaan vain yksi toiminnantarkastaja, on lisäksi valittava ainakin yksi toiminnantarkastajan sijainen. Toiminnantarkastajan valitsee aina osuuskunnan kokous.

Osuuskunnan säännöissä voidaan tosin poiketa osuuskuntalaista ja määrätä, ettei osuuskuntaan valita toiminnantarkastajaa. On kuitenkin ehdottoman suositeltavaa, että osuuskunnalle valitaan toiminnantarkastaja, jos sillä ei ole tilintarkastajaa.

Osuuskunnan jäsenet voivat myös sääntöjen määräysten estämättä aina vaatia toiminnantarkastajan valitsemista. Toiminnantarkastaja on aina valittava, jos osuuskunnassa ei ole tilintarkastajaa ja jos siitä vaativat jäsenet, joilla on vähintään yksi neljäsosa osuuskunnan jäsenten koko äänimäärästä *tai* yksi kolmasosa kokouksessa edustetuista jäsenten äänimäärästä (OKL 7:7,2). Vaatimus toiminnantarkastajan valinnasta voidaan aina esittää varsinaisessa osuuskunnan kokouksessa, vaikka sitä ei olisi mainittu kokouskutsussa. Ylimääräisessä osuuskunnan kokouksessa toiminnantarkastajan valinta edellyttää, että valinta on mainittu kokouskutsussa.

27 §

Ylijäämän jakaminen

Vaihtoehto 1

Ylijäämää ei jaeta, vaan se käytetään osuuskunnan verkostosta, laitteistosta ja rakennuksista osuuskunnalle aiheutuvien ylläpito- ja korjauskustannusten kattamiseen.

Vaihtoehto 2

Ylijäämää voidaan jakaa jäsenille tilikauden aikaisen palveluiden käytön perusteella tai korkona tilikauden alkuun mennessä maksetuille osuismaksuille tai vapaaehtoisille osuuksille. Ylijäämää voidaan jakaa samalla kertaa yhdellä tai useammalla perusteella. Ylijäämän jakamisesta päättää osuuskunnan kokous.

Osuuskunnan toiminnan tuloksena syntyvä tuotto eli tuloslaskelman osoittama ylijäämä voidaan jakaa jäsenille vain, jos osuuskunta sääntöjen mukaan voi jakaa ylijäämää jäsenille. Jos säännöissä ei ole määräystä jakoperusteesta, ylijäämä jaetaan sen mukaan kuin jäsenet ovat käyttäneet osuuskunnan palveluita.

Ylijäämän jaon perusteet voidaan määrätä säännöissä varsin vapaasti. Ylijäämää voidaan määrätä jaettavaksi esim. palvelujen käytön suhteessa, osuuskuntaan sijoitetun pääoman tai muun jakotavan perusteella. Säännöissä voidaan määrätä myös rinnan useista jakotavoista ja niiden soveltamisjärjestyksestä. Vaihtoehto 1:n mukaan ylijäämää ei jaeta, vaan se käytetään osuuskunnan toimintaedellytysten parantamiseen. Sen takia jakokelpoinen ylijäämä on käytettävä osuuskunnan verkoston, laitteiston ja rakennusten ylläpito- ja korjauskustannusten kattamiseen.

28 §

Osuuskunnan nettovarojen jakaminen osuuskunnan purkautuessa

Osuuskunnan purkautuessa osuuskunnan nettovarot jaetaan osuuksien omistajille tulevan jako-osuuden jälkeen jäsenten lukumäärän mukaisessa suhteessa.

Jos osuuskunnan toiminta halutaan lopettaa ja osuuskunnan jakaa sen varat jäsenille, osuuskunta täytyy purkaa selvitysmenettelyn kautta.

Päätös osuuskunnan asettamisesta selvitystilaan tehdään osuuskunnan kokouksessa 2/3 äänten enemmistöllä kokouksessa annetuista äänistä. Säännöissä voidaan määrätä isommasta määräenemmistöstä.

Selvitystilamenettelyssä osuuskunnan kokouksen valitsema selvitysmies realisoi osuuskunnan varat ja maksaa velat. Jäljelle jäävästä netto-omaisuudesta palautetaan ensin osuudesta osuus-pääomaan merkitty määrä. Sen jälkeen loput jaetaan jäsenille jäsenten lukumäärän mukaisessa suhteessa.

Säännöissä voidaan määrätä säästö jaettavaksi esim. jäsenten merkitsemien tai kokonaan maksettujen osuuksien lukumäärän mukaan, jäsenyyden keston mukaan tai useammalla säännöissä mainitulla perusteella yhtä aikaa. Säästö voidaan määrätä jaettavaksi myös muille kuin jäsenille, esim. yleishyödylliseen tarkoitukseen. Säästön jakamisesta päättäminen voidaan jättää säännöissä myös osuuskunnan kokouksen tehtäväksi.

Jos osuuskuntalain olettamasäännöksistä ei poiketa, purkamista ja selvitystilaa koskevia osuuskuntalain määräyksiä ei ole tarpeen kopioida sääntöihin. Sen sijaan sääntöihin tulee ottaa määräys, jos halutaan määrätä laissa sanottua isommasta määräenemmistövaatimuksesta, kun päätetään selvitystilasta. Samoin sääntömääräys tarvitaan, jos osuuskuntalain mukaisesta netto-omaisuuden jakoperusteesta halutaan poiketa.

29 §

Riitojen ratkaiseminen

Osuuskunnan ja sen jäsenen väliset osuuskuntalain tai sääntöjen soveltamista koskevat riidat voidaan käsitellä sen estämättä, mitä muualla säädetään, myös osuuskunnan kotipaikan käräjäoikeudessa.

Osuuskuntalain soveltamista koskevien riitojen ratkaisemisesta säädetään osuuskuntalain 26 luvussa. Riidat ratkaistaan osuuskuntalain mukaan tuomioistuimessa. Säännöissä voidaan määrätä, että riidat ratkaistaan väliesmenettelyssä.

Vesiosuuskunnan ja asiakkaan välisen vesihuoltoa koskevan riita-asian ratkaisemisesta sanotaan vesihuoltolaissa, kuluttajansuojalaissa ja osapuolten välisessä sopimuksessa. On syytä muistaa myös, että vesiosuuskunnan tulee antaa kuluttaja-asiakkaalle tietoa maistraatin kuluttajaneuvonnasta, jos osuuskunta ei pääse asiakkaan kanssa yksimielisyyteen riita-asiasta. Tämä ei ole sääntöjen asia, vaan perustuu kuluttajansuojalainsäädäntöön.

30 §

Sääntöjen muuttaminen

Sääntöjen muuttamisesta päättää osuuskunnan kokous. Päätös on pätevä, jos sitä kannattavat jäsenet, joilla on vähintään kaksi kolmasosaa annetuista äänistä, ellei osuuskuntalaissa tai näissä säännöissä ole määrätty suuremmasta määräenemmistöstä.

Sääntöjen muuttaminen on aina määräenemmistöllä tehtävä päätös. Määräenemmistövaatimusta ei voida sääntöjen määräyksellä lieventää. Osuuskunnan säännöissä voidaan sen sijaan määrätä tiukemmasta määräenemmistövaatimuksesta. Sääntömuutoksesta päättää aina osuuskunnan kokous.

Lähtökohtaisesti sääntömuutos edellyttää vähintään 2/3 kokouksessa annetuista äänistä. Jos muutoksella on tai voi olla olennainen vaikutus jäsenenä olevan tai osuuden tuottamiin oikeuksiin tai päätös lisää jäsenen velvoitteita osuuskuntaa kohtaan, edellyttää sääntömuutoksen hyväksyminen 9/10 kokouksessa annetuista äänistä tai jopa kaikkien kokouksessa edustettujen jäsenten kannatusta riippuen siitä, kuinka olennaisesti sääntömuutos vaikuttaa jäsenyyteen tai osuuteen liittyviin oikeuksiin ja velvollisuuksiin.

Jos sääntöjen muuttamista koskevia määräenemmistövaatimuksia ei tiukenneta, myös tällä sääntömääräyksellä on lähinnä arvoa informaationa eikä sen kirjaaminen sääntöihin ole välttämätöntä.

Julkaisuja ja oppaita:

Pellervon opas ja uudet mallisäännöt ovat linkissä
<http://perustajanopas.pellervo.fi/osuuskunnan-mallisaannot/>

Vesihuoltolaitoksen kirjanpito, tilinpäätös ja verotus, Helsinki 2018.
<https://www.vvy.fi/ohjeet-ja-julkaisut/hallinto-ja-talous/vesihuoltolaitoksen-kirjanpito-tilinpaatos-ja-verotus/>